

آیت‌الله‌العظمی سبحانی در پیامی به اختتامیه جشنواره «پاسخ برتر» تأکید کردند

اهمیت عنصر زمان‌شناسی در پاسخگویی به شبهات

آیین اختتامیه نخستین دوره جشنواره «پاسخ برتر» و تجلیل از «فعالان عرصه پاسخ‌گویی به شبهات» با پیام حضرت آیت‌الله سبحانی و سخنرانی آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور و حجت‌الاسلام والمسلمین پورامینی رئیس مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات حوزه‌های علمیه و با حضور برگزیدگان، مدیران حوزه، اساتید، پژوهشگران و هنرمندان حوزوی، ۱۳تیر در دارالولایه قم برگزار شد.

عرشه شبهه‌شناسی و پاسخگویی به شبهات دینی را فراهم کند. از خداوند متعال برای همه شما آرزوی سلامتی و توفیق روزافزون و استواری در مسیر دین و انجام وظایف دینی را خواهم.

والسلام علیکم ورحمت‌الله وبرکاته

جعفر سبحانی- ۲۹ ذی‌القعدة ۱۴۴۳/ برابر با ۸ تیر ۱۴۰۱

● منظومه اخلاقی و تعاملی پاسخ به شبهه تدوین شود

آیت‌الله اعرافی در این جشنواره، با اشاره به اینکه کسانی که تحقیق و دستاوردهای دینی را در میدان مقابله و کارزار فکری و معرفتی عرضه می‌کنند، نقش ویژه‌ای دارند، افزود: تحقیق و پژوهش پایه و مبناست؛ اما حوزه باید هنر فرآوری آن محصول و عرضه هنرمندانه آن و حاضر کردن آن اندیشه در مصاف با مکاتب دیگر و تهاجم شبهه‌ها داشته باشد. بنابراین، جهاد تبیین و دفاع از حقیقت و دفع شبهه‌ها تنها تحقیق و پژوهش نیست؛ گرچه شرط لازم است؛ اما هنر فرآوری و عرضه صحیح آن محصول، باید هرچه بیشتر مدنظر قرار گیرد. مدیر حوزه‌های علمیه، وظیفه حوزه را دستگیری خلق در دست‌اندازهای فکری که همان شبهه است دانست و با بیان اینکه شبهه اشکال مختلفی دارد، گفت: شبهه گاهی ممکن است، باور به باطل را تقویت کند. گاهی ممکن است، انکار حق را به وجود آورد و گاهی ممکن است، بنیان‌های فکری را دچار لرزش و اضطراب کند که این مورد اخیر، خیلی خطرناک است. از سوی دیگر، شبهه می‌تواند در ساحت‌های مختلف معارف الهی حضور یابد و ما باید در برابر همه این مراتب، توشه لازم را برای مواجهه به دست آوریم.

وی با بیان اینکه افزون بر تحقیق و پژوهش، نیاز به فرآوری و عرضه درست با انواع و اقسام شیوه‌های درست، باید در میان اندیشمندان و عالمان حوزوی مورد توجه قرار بگیرد، تصریح کرد: ما باید قدرت فرآوری تحقیقات حوزوی را با کسب مهارت‌های لازم افزایش دهیم که این، نیاز به برگزاری دوره‌های کارورزی و فنی دارد.

مدیر حوزه‌های علمیه، اخلاق و آداب پاسخ‌گویی و حضور در عرصه تبیین را مورد توجه قرار داد و ابراز کرد: ما باید به‌عنوان دین و تربیت‌یافتگان دین و حوزه، منظومه اخلاقی و تعاملی در مواجهه با شبهه و تبیین در عرصه‌های مختلف را بیاموزیم و لذا ارائه نظام اخلاقی در این عرصه مهم است. از جمله اینکه، تبیین ما باید مصفاهانه و مقنعانه و همدلانه باشد و نقدهای درست را بپذیریم و از دروغ و تهمت و استهزاء پرهیز کنیم.

عضو فقهای شورای نگهبان، حرکت هماهنگ به نظم طبیعی، میان اشخاص حقیقی و حقوقی، در مواجهه با شبهات و پرسش‌ها را مورد توجه قرار داد و خاطرنشان کرد: منظومه‌های بالنگیزه دینی، الهی و انقلابی باید به‌نحو مناسبی تقسیم کار داشته باشند.

آیت‌الله اعرافی گفت: ما باید از همه ظرفیت‌ها در عرصه پاسخ به شبهات بهره بگیریم که به‌نوبه خود می‌تواند، تحول چشم‌گیری در تولید پاسخ به وجود آورد که این، نیاز به برنامه‌ریزی دارد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن پیام این مرجع تقلید به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم
قال الله تبارک و تعالی: ﴿وَمِنَ الظَّالِمِينَ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ قَالَ لَهُمُ ابْنُ الْإِنسَانِ إِنَّهُ كَذَبٌ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾
یریدون لیطفعنوا نورالله باقواهم والله متم نوره و لو کره الکافرون﴾ (صف: ۷-۸)

تولید و انتشار شبهات، همواره یکی از ابزارهای فکری و تبلیغی کافران معاند و ستمکاران علیه جبهه حق و حقیقت بوده است. اگر سرلوحه اهداف حرکت پیامبران و مصلحان الهی، تعلیم کتاب، تبیین حقایق و هدایت انسان‌ها به سوی اخلاق متعالی و سعادت ابدی بوده، شبهه و شبهه‌افکنی درست در مقابل آن اهداف، جز گمراهی، پوشاندن حقایق و وارونه کردن ارزش‌های اصیل فطری و الهی انسان‌ها، هدف و غرضی ندارد. قرآن کریم این رویارویی همیشگی را به‌صورت‌های مختلف به تصویر کشیده است. پرداختن برتکرار قرآن به موضوع‌گیری‌های فکری و رفتاری «ملا» یا همان گروه‌های مستکبر و مخالف، در برابر انبیای الهی، نشان‌گر اهمیت توجه به این جریان در تاریخ بشر است.

هرچند شبهه و شبهه‌افکنی پدیده تازه‌ای نیست و شبهات، همواره به دو شکل «نمایاندن باطل با لباس حق» و «پوشاندن حق در لباس باطل»، پدیدار شده و عمری، به‌درازای تاریخ بشر دارد؛ اما امروزه شگردهای رسانه‌ای و ابزارهای پیشرفته‌ای که در اختیار دشمنان قرار گرفته، شدت، عمق و گستردگی تولید و انتشار شبهات را افزون کرده و تقریباً هیچ فردی، اعم از زن و مرد و پیر و جوان و کودک، از تیررس شبهات در امان نیست! اگر تا یک قرن قبل، شبهات، همواره تنها در میان طیف محدودی از عالمان و دانشوران مطرح می‌شد و اندکی از مردم کوچه و بازار در معرض تیرهای زهرآلود شبهات قرار می‌گرفتند، اکنون به‌سبب وجود فضای مجازی، شبهات به‌اعماق ذهن و زندگی همه انسان‌ها نفوذ کرده است.

امروز وظیفه عالمان و مبلغان دینی نسبت به گذشته بسیار سنگین‌تر و دشوارتر شده و شناخت شبهه و پاسخگویی به آن، از امری فرعی و حاشیه‌ای، به موضوعی اصلی، تخصصی و فراگیر دگرگون شده است. در این زمان، دشمن با تمام توان و در همه عرصه‌های فکری و رفتاری، به رویارویی با دین خدا آمده و به دنبال بسط سیطره نامشروع خود بر همه ساحت‌های شناختی و عاطفی انسان‌ها و تغییر دادن رفتارهای آنان در جهت اهداف و اغراض پلید و شیطانی خود است.

امام صادق علیه السلام فرموده‌اند: «العالم برمانه لانهمج علیه اللوایس» (اصول کافی، ج ۱، ص ۲۶) این سخن امام علیه السلام بر این نکته تأکید دارد که عالم دینی، باید فرزند زمانه خود باشد و کسی که با اوضاع و احوال زمان خویش آشنا باشد، هرگز مورد هجوم شبهات قرار نگرفته و غافل‌گیر نمی‌شود. نخستین گام برای مواجهه مؤثر و مقابله کارساز با شبهات دینی، شناخت مقتضیات زمان است. رصد و شناسایی موضوعات و مسائل واقعی مردم، شناخت ابزارها و شیوه‌های نشر شبهه و مهم‌تر از همه، شناخت زبان نسل امروز، عناصر کلیدی مقتضیات زمانه است.

شناخت شبهه و پاسخگویی به شبهات، مهارت و تخصصی فراتر از فراگیری علوم مرسوم حوزه‌هاست. طلاب جوان و مستعد می‌بایست، پس از فراگیری علوم دینی و یا همزمان با آن، با انواع تخصص‌ها و مهارت‌های شناخت شبهه و پاسخگویی آشنا شده و خود را در این عرصه ورزیده و آماده سازند.

بنابر این وظیفه کنونی حوزه‌های علمیه و علمای والامقام و پژوهندگان علوم دین، توجه و اهتمام جدی به مقوله شبهات و پاسخگویی به آن است. استفاده از زبان هنر و دستاوردهای علمی بشر در حوزه‌های روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و ارتباطات فرهنگی در امر پاسخگویی به شبهات، ضرورتی انکارناپذیر است. اگر شبهه‌پژوهی و پاسخگویی به شبهات، فعالیت مهم و اصلی امروز حوزه‌هاست، فراهم نمودن زمینه‌های مادی و معنوی انجام این وظیفه بزرگ هم، لازم و ضروری است. زعمای دلسوز و آگاه حوزه علمیه و مدیران دغدغه‌مندی که مسئولیت هدایت و اداره شئون دینی را به عهده دارند، باید در تقویت نیروی های علمی و فراهم ساختن ابزارها و وسایل مورد نیاز پاسخگویی به شبهات اهتمام ویژه داشته باشند.

بی‌شک تکريم و پاسداشت زحمات کسانی که در عرصه شبهه‌پژوهی و پاسخگویی و مقابله با شبهات دینی فعالیت دارند، یکی از عناصر تقویت‌کننده جبهه حق در برابر جبهه باطل است. این جانب ضمن تقدیر از تلاش‌های موفق و مؤثر حوزه علمیه در هم افزایی و اهتمام ویژه به امر رصد و پاسخگویی به شبهات دینی در همه سطوح، جشنواره «پاسخ برتر» را که به‌همت مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه‌های علمیه در حال برگزاری است، حرکت مبارک و ارزشمندی در همین راستا می‌دانم. امیدواریم که این حرکت، موجبات دلگرمی، امید و تقویت انگیزه‌های معنوی تلاشگران

آیت‌الله‌اراکي عنوان کرد

ضرورت تدوین فقه نظام متناسب با نیاز و ادبیات روز

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه بیان کرد: بسیاری از نیازهای بشر امروز توسط فقها تشریح شده است؛ البته این مباحث تحت عنوان فرهنگ یا اقتصاد مطرح نشده که وظیفه ماست تا این احکام فقهی را بر اساس نیاز و ادبیات روز عرضه کنیم.

به گزارش خبرگزاری حوزه از

مشهد مقدس، آیت‌الله اراکی، ۱۹تیر که در مشهد مقدس و در جمع طلاب طرح نظام جامع اندیشه اسلامی سخن می‌گفت، با توضیح اینکه جامعه بشری یک مجموعه به‌هم‌پیوسته است و اسلام برای هدایت این مجموعه نازل شده است، خاطرنشان کرد: فقه نظام از همین منظر نشئت می‌گیرد و قابل تبیین است.

وی با اظهار تأسف از منغل بودن برخی محققان و پژوهشگران مسلمان، گفت: برخی از این افراد در موضوع‌شناسی‌ها بیشتر به دنبال دیدگاه غربی‌ها هستند؛ درحالی‌که فقه اسلام بر اساس تجربیات عملی و عینی قطعاً از اندیشه‌های غربی برتر است.

عضو خبرگان رهبری با بیان برخی اصول اندیشه‌ای بزرگانی مانند حضرت امام خمینی رحمه الله، شهید آیت‌الله صدر و شهید آیت‌الله مطهری، اظهار کرد: این بزرگان بر اصل جامعیت و شمولیت دین اسلام تأکید داشتند؛ به بیان دیگر بر این باور بودند که در اسلام، آنچه برای سعادت دنیا و آخرت بشر نیاز است، فروگذار نشده است.

وی با اشاره به توجه همزمان دین و آیات الهی به نظام فرهنگی، سیاسی و اقتصادی در زندگی فردی و اجتماعی انسان، گفت: در اصل جامعیت دین اسلام، ضمن آنکه احکام اسلام برای همه انسان‌ها و در همه زمان‌هاست، این نکته هم مورد توجه قرار می‌گیرد که این احکام، مخصوص جامعه خاصی نیست و همه جوامع را در برمی‌گیرد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با تصریح به اینکه دین جامع اسلام، مجموعه‌ای از معارف با محوریت جهان‌بینی و دارای ساختار اجتماعی و قوانین خرد و کلان است، عنوان کرد: اصلی‌ترین اصل در جهان‌بینی اسلامی، مفهوم خدا یا همان کلمه «لا اله الا الله» است.

وی افزود: یکی از نکات مطرح در این جهان‌بینی آن است که خداوند بر اساس آیه «لا اله الا الله» علاوه بر آفرینش، فرمانروایی نیز می‌کند؛ به بیان دیگر همان‌طور که توحید در خلق مطرح است، توحید در فرمانروایی نیز مورد توجه قرار می‌گیرد.

آیت‌الله اراکی با تصریح به اینکه بخش قابل توجهی از متون دینی، تبیین همین فرمانروایی و حکمرانی خدا و حاکمان منصوب از سوی اوست، خاطرنشان کرد: یکی از افکار انحرافی این است که هر حکمرانی چه از سوی خدا و چه از سوی غیر خدا، درست و صائب است و باید از آن تبعیت شود؛ درحالی‌که تعبیر «لا اله الا الله» مخالف این فکر انحرافی است.

استاد سطوح عالی حوزه علمیه قم در پاسخ به پرسش‌های برخی حاضران در این نشست نیز، گفت: بسیاری از نیازهای بشر امروز توسط فقها تشریح شده است؛ البته این مباحث تحت عنوان فرهنگ یا اقتصاد مطرح نشده که وظیفه ماست تا این احکام فقهی را بر اساس نیاز و ادبیات روز عرضه کنیم.

وی با تأکید بر اینکه فقه نظام سیاسی و اقتصادی اسلامی در بستر فقه فرهنگ مورد بحث قرار می‌گیرد، گفت: نباید فراموش کرد که قانون اساسی جمهوری اسلامی، یکی از دستاوردهای عظیم حوزه‌های علمیه است که باید نظیر این اقدام، برای تدوین فقه نظام اقتصادی و مانند آن متناسب با وضع فعلی و با حضور فقهای باتجربه و آشنا به مسائل شکل بگیرد.

انتخاب برگزیدگان جشنواره سیزدهم علامه حلی رحمة الله علیه

با برگزاری چهارمین جلسه شورای علمی جشنواره علامه حلی رحمة الله علیه، برگزیدگان مرحله کشوری این جشنواره انتخاب شدند. به گزارش خبرگزاری رسا، چهارمین جلسه شورای علمی جشنواره علامه حلی رحمة الله علیه برگزیدگان مرحله کشوری این جشنواره برگزار شد و در این جلسه شش ساعته، آثار کاندیداهای انتخاب‌شده در چهار گروه علمی «تاریخ اسلام»، «ادبیات»، «فقه و حقوق اسلامی» و «اصول فقه» بررسی و آثار برگزیده جشنواره سیزدهم در این گروه‌ها، مورد تأیید اعضای شورای علمی جشنواره قرار گرفت. منتخبان سایر گروه‌های علمی جشنواره، در جلسات قبلی این شورا تعیین شده بودند. معاون پژوهش حوزه‌های علمیه، معاون پژوهش حوزه‌های علمیه خوارهران، دبیر جشنواره و پنج نفر از اساتید پژوهشگر حوزوی، اعضای این شورا را تشکیل می‌دهند.

مدیر جامعه‌الزهرای علیه السلام، توجه به نقش خانواده در پرورش علما و فضلا را امری ضروری دانست و گفت: بی‌گمان در کنار هر عالم بزرگ و موفق، یک زن صبور و همراه وجود داشته است؛ از این‌رو در پاسداشت‌های شخصیت علما، باید از آن بانوان گرامی نیز یادی کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، سرکار خانم سیده‌زهره برقی در دیدار اعضای ستاد برگزاری کنگره انماءالرسل، با اشاره به اینکه جامعه‌الزهرای علیه السلام از ثمرات انقلاب اسلامی و یک مؤسسه بین‌المللی است، ابراز کرد: امکانات و ظرفیت‌های موجود در این مرکز علمی در اختیار همه مشتاقان ترویج مکتب اهل بیت علیهم السلام است و ما از هر حرکت علمی و انقلابی در حوزه‌های دینی استقبال می‌کنیم.

مدیر جامعه‌الزهرای علیه السلام با تأکید بر تعامل با همه مراکز و نهادهای دینی در حد توان مجموعه، اظهار کرد: کنگره انماءالرسل بی‌تردید تأثیر فراوانی در معرفی شخصیت‌های علمی حوزوی و ایجاد تعامل فکری و علمی حوزه‌های علمیه بزرگ با هم دارد.

وی توجه به نقش خانواده در پرورش علما و فضلا را امری ضروری

مدیر جامعه‌الزهرای علیه السلام تبیین کرد

نقش مهم خانواده در پرورش علما و فضلا

دانست و خاطرنشان کرد: بی‌گمان در کنار هر عالم بزرگ و موفق، یک زن صبور و همراه وجود داشته است؛ از این‌رو در پاسداشت‌ها و کنگره‌های برگذاشت شخصیت علما، باید به این مسئله توجه و از آن بانوان گرامی نیز یادی کرد.

خانم برقی، توجه به نقش علما در رشد و اعتلای علوم و نیز تأسیس علوم جدید را بسیار مهم توصیف و بیان کرد: در کنگره‌های برگذاشت علما باید به این مسئله پرداخته شود تا جوانان بدانند، سرمایه علمی موجود چگونه با تلاش و مجاهدت علما به نقطه فعلی رسیده است و از سوی دیگر، این تلاش‌ها به‌نام دیگران ثبت نشود.

وی از آموگن جامعه‌الزهرای علیه السلام برای همکاری گسترده با حوزه‌های علمیه خوارهران عراق خبر داد و گفت: بسیاری از این حوزه‌ها، به‌همت

برنامه‌ریزی شده است.

دبیر کنگره انماءالرسل با اشاره به اینکه تاکنون سه نشست علمی با حضور فضلالی حوزوی و دانشگاهی در عراق برگزار شده است، اذعان کرد: طرح دبیرخانه دائمی کنگره علمی انماءالرسل برای ۲۳ مرکز و نهاد علمی و فرهنگی در ایران ارسال شده که تاکنون ۱۴ مرکز برای مشارکت در این کنگره اعلام آمادگی کرده‌اند و اخذ نظر سایر مراکز نیز در حال پیگیری است.

حجت‌الاسلام والمسلمین اسکندری، هدف اصلی از برگزاری کنگره انماءالرسل را ایجاد بستری برای تعاملات علمی بین حوزه‌های علمیه به‌ویژه حوزه قم و نجف اعلام کرد.

وی با اشاره به اینکه حوزه‌های علمیه خوارهان در دهسال گذشته، به‌صورت فراگیر در عراق راه‌اندازی شده است، گفت: بسیاری از مدیران و اساتید این حوزه‌ها، تحصیل‌کرده‌های جامعه‌الزهرای علیه السلام هستند که این نشان دهنده تأثیرگذاری جامعه‌الزهرای علیه السلام در سطح بین‌الملل به‌ویژه کشورهای منطقه است.